

פשוטות — לכיבוד זכויות הולדת או ל- התעלמות מהן. היא אמת מידה לקביעת אופייה הדמוקראטי ומהותה של מדינתנו. טלמון האשים ישירות את גלילי, המ- מונה על הסכרת העמדה הישראלית: „הכרתי העמוקה היא ההצהרתך מהווה נזק חמור לסיכויי העולם, לשמה הטיב של ישראל, לאינטרסים אמיתיים של המ- דינה, למעמד היהודים בעולם; שהיא טר- מנת בחובה סכנת שמד לחלקים חשובים ביהדות התפוצות; והיא חטא נגד המוסר, הטעם הטוב, התבונה והיושר האינטלק- טואלי; שהיא עומדת בסתירה משועת ללקח ההיסטוריה ותחושת הצדק של ה- טובים באנושות.”

אין חוזה ניצחני. כמחלתה שטניה הגדיר הפרופסור טלמון את האפשרות ש„בשלים האחרון של המאה העשרים, לאחר מאתיים שנות עלייתו הלאומית, יבוא בן לאום אחד ויעז להחליט ולהצי- היר לגבי ציבור כלשהו אם הוא בגדר לאום או לא.”

הסביר טלמון: „החוקר תולדות ממל- כות ונהירים לו קצת קומפליקטים בין עמים... תפקיד הכוח ידוע לו יפה, ברם, הוא גם יודע מיקרים אינספור של עמים כובשים, גאים וחזקים, אשר נפלו בין לילה מאיגרא רמה לביקעה עמוקה, לתוך תהום ממש. לשום עם, אין חוזה ניצחני עם שר ההיסטוריה.”

סיכם טלמון את עמדתו, כמובנה ל- היסטוריה מיספר 1 בישראל: „אני רואה שתי עמדות מנוגדות בתכלית: אחת תבר- סנית ביסודה, והרודגליים בה אומרים שיש לסחוט מן הערבים את המקסימום, מתוך הנחה שהערבים לעולם לא ישלמו עימ- נו, או שלא כדאי לנו שישלמו עימנו. היא תבוסתית, כי היא מניחה, בעצם, לפי דעתי, הרג ללא קץ וחורבן כללי. „הדוגלים באחרת מאמינים, שהשעה ה- זאת צריכה להיות שעת התפיסות, כי אולי היא השעה האחרונה להתפיסות, ולפיכך יש להקל על הערבים המתונים המבקשים בעומק ליבם, או אפילו בגלוי, שהמעצמות יאנסו אותם, ועלינו להקל עליהם או עלידי יוזמה משלנו... או עלידי הסכמה לוועידת-שלום בינלאומית, שבה יהיו שני הצדדים היריבים מוקפים נציגי מדינות אחרות — דבר שכיח ביותר בהיסטוריה של סכסוכים בינלאומיים.”

יחסי-חוק „הדיפלומטים חושדים”

„ישראל יצאה אתמול בהתקפת-מחץ על איגרת סובייטית, שהיתה לדעת דיפלומטים רבים כאן בעלת טיגנון פייסני מאין כמוהו (כלפי ישראל!) כך פתח את הדיווח העיתון וושינגטון פוסט, החשוב בעיתוני הבירה ה- אמריקאית.

מעולם לא כתבו על הדיפלומטיה הישרא- לית בסיגנון כזה. אולם לאחרונה, עקב יח- סה של ממשלת ישראל ליוזמת-השלום של ארבע המעצמות, חדר טון חדש.

דף סובייטי חדש. הדברים התייחסו למיכתב ששיגר השגריר יוסף תקוע, ראש ממשלת ישראל באו"ם, למוכיר הכללי של האו"ם. מיכתב זה היווה תשובה לאיגרת קודמת של ברית-המועצות למוכיר. האיגרת הסובייטית נחשבה כפתיחת דף חדש. היה בה גינוי ברור, אם כי מרומו, על הפרת הפסקת-האש מצד מצריים. לעומת זאת, חסרה בה לגמרי, ובצורה בולטת ב- יותר, ההאשמות הרגילות נגד ישראל. ישר- אל לא נאשמה בה בהפרת הפסקת-האש, אלא רק בתחרה נגד יוזמת המעצמות. „הדיפלומטים כאן תמהים תמיהה רבה על הקיצוניות של מיכתב מר תקוע. הודיע הכתב רוברט אסטברוק, והוא גם סיפק את התשובה המשוערת:

„חריפות התגובה הישראלית העלתה בלב כמה מן הדיפלומטים את החשד שהכוונה ה- אמיתית של ישראל היא לגרום להתכתשות חדשה בינה לבין ברית-המועצות, לאור ה- ידיעות על התקרבות עמדות ברית-המועצות וארצות-הברית בשיחות בושינגטון.”

מהלומה תמורת ירידות. במילים אחרות: כדי לסכל את יוזמת-השלום של ה- מעצמות, מבקש משרדו של אבא אבן, ב- השראת גולדה מאיר, לגרור את מוסקבה ל- התקפה מחודשת על ישראל.

ארץ-ישראל של מרים הקדושה

כשנתפס בשעתו הכומר אליאס חורי מרמאללה כחשוד בהעברת נשק לאירגון חבלה, לא הפתיע הדבר את תושבי הגדה המערבית. אלה התרגלו, עוד מתקופת ה- שילטון הירדני, שאנשי המינורים והכנ- סיות בגדה המערבית הם אירגון צבאי בפני עצמו, שיש להם מחסני-נשק עצמאיים.

סיפור על כך השבוע, זכתב „העולם הזה” יאסר אריקורקי, תר- שב חברון: אבי היה אחד הסוחרים המצליחים ב- חברון. אבל אני הייתי הבוכן הגדול ב- איזור. התחלתי לתפש חיים קלים עד ש- הגעתי לעולם התחתון. הגניבות שהייתי מבצע לא נתנו לי אפשרות קיום יותר מאשר למיספר חוד- שים. התחלתי לחלום על סכום הגון. ב- עזרתו אוכל להיות ללא דאגה. בירדן התהלך סיפור על מטמון של בית-המקדש של היהודים, שכאילו מצאו את תאורו ב- מגילות קומראן. סיפרו על טונות של זהב וכסף וכמה מאות קילו של אבני-חן. ה- סיפור הזה משך את תשומת-ליבי. התחלתי לאסוף פרטים והגעתי למסקנה שאם בא- מת היה אוצר כזה, הרי בטח שהוא נמ- צא כבר אצל אנשי-הדת הנוצרים, שערכו חיפושים בכל המקומות הקדושים ליהודים.

מוטות של מתכת נוצצת. חיפשתי שתי שותפים, וערכו תוכנית לערוך חיפ- שים בכל הכנסיות הנוצריות והמינוריים. בעזרת ידידים שלנו, שעבדו שם, התאסף אצלו חומר רב. יום אחד קיבלנו הודעה שבמינור דיר אל-לאטין ראו את הנוירים מעבירים ארגונים ובהם מוטות מתכת נוצצת. הסתננתי לתוך המינור. הסתתרתי במא- פיה ובלבלי יצאתי ממחבואי כדי לראות מה נעשה שם. בשעה אחת אחרי הצות החלו הנוירים לרדת ולעבור. הם החלו

מחפשי-מטמון אל-יקורקי * חיים קלים

מעבירים ארגונים גדולים. בשעה שעלו לאכול בחדר האוכל, ניצלתי את ההזדמ- נות וחדרתי לחדר בו הוטמנו הארגונים. בלהיטות פתחתי ארגו אחד וידי קפאו. הארגונים אומנם הכילו מוטות נוצצים, אבל היו אלה קנים של מקלעים, פגזים ארוכים ובאזוקות.

המושיג מונע חיפוש. לא יכולתי לחשוב על יעוד אחר של נשק זה מלבד נגד ירדן. נזכרתי שאנשי המינורים הקימו צבא, שקראו לו צבא מרים. יצאתי החוצה והלכתי למשרדו של אבו גזאלה, שהיה קצין מחוז ירושלים. הוא הזמין אלי את אנואר אל-חטיב ויחד שר- עו מפי את הסיפור. אבל מכיוון שמושל העיר היה נוצרי וסגנו היה ארמני, לא ערכו שום חיפוש במינור. בלחץ הוא- תיקאן הושתקה אז כל הפרשה.

* מימין, מתחבק עם אחמד אל-שווקרי.

דינה הכתב כתבה פעם ספר-שירים ש- נשא את השם תמוז 63 או פנטסיות של אשה עיפה. אבל לא בגלל זה דיברו עליה השבוע בישראל.

היא גם שירתה בצה"ל והספיקה לחצוב לעצמה פינה משלה כחי-החברה הישראלית. אבל לא על זה שידרו בשידורי ישראל ב- שבוע שעבר.

מה שהפך את דינה הכת — שחרחרת, קטנה, גדולת-עיניים ופיקנטית — לשם-דבר בישראל היה שידור רדיו מלונדון. קולה של הצברית מירושלים הורם באנגלית מהוקצעת בזכות מלחמתם של הפלסטינים — נגד מדי- נתה שלה.

לפני שהרגישה איזה מהומה עוררו דבריה, הספיקה דינה לשי- לוח ארצה דו"ח, כתוב בכתבי- ידה, על המאורע שהסעיר את ישראל. הנה הדו"ח כלשונו:

הפירסום היה אפסי. אבל ביום ראשון ב- צהריים התאספו בפנית הוואאמים בהייד פארק, מלבד כאלפיים מפגינים, גם חמישה אוטובוסים טעונים משטרה, ומיעוט קטן אבל קטנה עם חזות מפ"מית מובהקת. ההפגנה אורגנה עלידי מרכז הסולידא- ריות עם פלסטין. אירגון-גג המאכלס חוגים שמאליים שונים באנגליה, כמו הקבוצה ה- מארכסיסטית הבינלאומית, הסוציאליסטים ה- בינלאומיים, הגמד השחור, ועוד.

ב מערכת הסולידריות עם פלסטין גם ערבים: קבוצה שמאלית (סטודנטים ער- ביים לסולידריות עם המחפכה הערבית), וכנגדם התאחדות הסטודנטים הערביים, שהיא מסורתית-לאומנית. המתח בין שני הפלגים האלה הביא לפרישת האירגון לקידום ההב- נה האנגלית—ערבית, שהוא אירגון לאומני, פרלמנטרי-למחצה. אוסף הדגלים והכרזות בהייד פארק הפיג מעט את החשש שהלאומנים ישלטו על ההפגנה. הכרזות הלאומניות היו במיעוט, לעומת שלל הדגלים האדומים שניסוחן ש- קול. תמונה של נאצר, שנישאה בהייד פארק — נעלמה בדרך לכיכר טרפלגר. בעוד המפגינים מתארגנים למיצעד, פצח המיעוט המפ"מי בבהבה נגינה, מה שעורר התעניינות מועטת, והמיצעד יצא לכיכר טרפלגר, לקריאות נרגשות של יהודי מקר- מי: „ערבים — הבית!” בכיכר טרפלגר התגודדו כשלושת אלפים איש נוספים, מרביתם ערבים, לרבות אירגון

הפלסטינים החופשיים, וחגי אשד. כשהגיעו המפגינים, מנה הקהל כששת אלפים איש ועשרות שוטרים, שניצבו הפעם בתוך הקהל מחשש התלקחות בין הישראלים והערבים. האסיפה נפתחה בשירת האינטרנציונל, דבר שהיסה את הלאומנים הערביים לגמרי. נאמו נציגים מקבוצות שמאל אנגליות, ביניהם פול פוט, בנו של הלורד קארדון, הוא נולד בחיפה בשנות ה-30, והוא עכשיו מפעילי הסוציאליסטים הבינלאומיים. נאם גם אחד מעורכי העין הפרטיים, שניתח את מניעי הנפש של המערב במורח-התיכון, ו- תמך ב„לקראת מורח-תיכון מהפכני סוציא- ליסטי”.

דיבר טאריק עלי, עורך הגמד השחור, ש- אמר בין השאר: „איננו נאבקים למען פלס- טין חופשית, דמוקראטית ומאוחדת, אלא ל- מען פלסטין מהפכנית וסוציאליסטית.”

האחרים אמרו דברים דומים, להוציא אחד מנציגי תנועה מאואסטיית, שניסה באותה הזדמנות לסכם חשבונות עם הקרמלין, ואז הקראתי את נוסח הכרוז שהפיצו אנשי ישראל באו"ם. לא היו הפ- רעות, אלא שהמיעוט המפ"מי שר את החקונה.

הנה כמה מהקריאות שקראו בהפגנה: „נצעד בעמאן בדרך לתל-אביב!” „שחררו את היהודים מהצינורות!” „אנטי-צינורות — לא אנטי-שמיות!” „הצינורות — אויבת ההמונים הערביים והיהודיים!” „למען המהפכה הערבית!”

* ראשי-יתבות אנגליים של „ועד ישראלי סוציאליסטי מהפכני בניכר”.